

musikk

SIDESNAKK

SOLIST: Cellist Ernst Simon Glaser er solist på platen til Forsvarets musikkorps Vestlandet.

Lyden av trist hund

På den nye platen til Forsvarets musikkorps Vestlandet og cellist Ernst Simon Glaser fremføres stykket «Zvezdochka in Orbit» av Jon Øivind Ness. Tittelen viser til den siste av hundene Sovjetunionen sendte i bane rundt jorden. Hunden Zvezdochka – «lille stjerne» – ble sendt ut i fartøyet Korabl-Sputnik mars 1961, bare noen uker før Jurij Gagarin ble første mennesket i rommet. Solist og cellist Glaser synes lenken mellom musikken og historien om hunden gir stykket en ekstra dimensjon.

– For meg tilfører dette en mening til mange klanger man kanskje ellers ikke ville ha opplevd en forbindelse til.

– Tenker du på stykket som kun en historisk betraktning eller forteller det noe om livet vi lever i dag?

– Jeg tenker absolutt ikke på stykket som en historisk betraktning. Tittelen og bakgrunnen for tittelen skaper for meg en klangidé som inspirerer meg i nuet. Mer betraktningssmessig handler stykket absolutt om livet i dag. Hunden kan være symbolsk for mye, for eksempel individet som ikke blir hørt av massene.

– Som cellist, hva fascinerer deg ved stykket?

– Tonespråket er utrolig godt utviklet med mange instrumenter i kvarttonestemming. Men det blir ikke surt av den grunn, bare vakkert og stort. Det er også skrevet slik at det låter utrolig romslig, noe som er overraskende siden det er relativt få musikere som bidrar. Det er også veldig lyrisk og uttrykksfylt. Seinromantiske uttrykk i en mer moderne drakt, kan man si.

– I plateomslaget står det blant annet at celloen din låter som jamring fra den lille hunden. Tenker du så billedlig når du spiller?

– Et slikt bilde kan hjelpe til med å løfte en ut av tilstanden der man er veldig fokusert på å treffe riktig, holde seg avslappet, være rytmisk, planlegge buebruk godt og så videre. Ofte kan et slikt bilde være ubevisst eller i hvert fall privat, men i dette verket legger Jon Øivind Ness virkelig opp til at man ser for seg dette bildet av en stakkars liten hund i det store verdensrommet. Så her tenker jeg faktisk mye på sveving i verdensrommet mens jeg spiller. Trist, redd sveving.

EIRIK KYDLAND

På vei ut i verdensrommet

musikk klassisk

«Zvezdochka in Orbit»
Ernst Simon Glaser, cello
Peter Szilvay, dirigent
Forsvarets musikkorps Vestlandet
Aurora/Grappa

1 2 3 4 5 6

Uvanlig par utforsker nytt terreng

EN ENSOM CELLO i klinsj med et blåserkorps? Det høres umiddelbart risikabelt ut. Og når Forsvarets Musikkorps Vestlandet (FMKV) nå gir ut plate med cellisten Ernst Simon Glaser som solist, har de da heller ikke mange musikkhistoriske fortillfeller å vise til. Repertoaret for denne spesielle instrumentkombinasjonen er beskjedent, for å si det mildt.

Likevel er dette blitt en ganske innholdsrik plate. FMKV presenterer fire veldig forskjellige verk og får på denne måten anledning til å demonstrere den musikalske bredden korpset rår over.

JACQUES IBERTS KONSERT for cello og ti blåsere (1925) er

både det eldste og det mest tradisjonelle av verkene på platen: Tre enkle, diverterende satser med gode melodier i celloen og gjennomsliktig orkestretrering i blåserne. Lyrisk, humoristisk musikk, typisk både for Ibert og for periodens franske komponister i den lettere sjangeren.

Spranget frem til neste verk er stort, både i tid og i holdning. Fredrich Gulda (1930–2000) var ikke bare en stor klassisk pianist, han var også en mer enn habil jazzpianist og komponist. Hans konsert for cello og blåsere fra 1980 er et stykke musikalsk postmodernisme – vidtfavnende og alt-

BRYTER OVERFLATEN: Forsvarets musikkorps Vestlandet viser stor spennvidde med

etende, omtrent som ham selv. I førstesatsen spiller celloen virtuost syngende og improviserende over bluesakkorder med tradisjonell big band-akkompagnement, men avbrytes så med mellomrom av en innsni-grende melodi med klang av østerriksk folketone. Slik fortsetter det gjennom fem satser med stadige sammenstøt og

brudd og ironiserende sitater. Her er hint av Mozart og Schubert, men også av jazz og rock – og i sistesatsen hører man ekkoer av Sousas amerikanske marsjer.

DE TO SISTE VERKENE er norske. Olav Anton Thommessen er representert med «The Phantom of Light», et kort, utydelig

Bryter lover og regler

musikk jazz

Tom Rainey Trio
«Camino Cielo Echo»
Intakt/Musikklosen

1 2 3 4 5 6

Jazzsprettball ute av kontroll

En trommeslager vi har hørt og sett altfor lite til i Norge, er New York-baserte Tom Rainey. Som sidemann på over åtti utgivelser, er han én av undergrunnens viktigste rytmiske drivhjul – både innenfor avantgarde og streitere jazzformer. På «Camino Cielo Echo» finner vi godt over en time med frie improvisasjoner, hovedsakelig med et hardt driv i bunnen – men samtidig med en herlig frisk tilnærming til sjangeren.

Det er jo slik det er blitt, iro-

nisk nok, at sjangeren «fri improvisasjon» er blitt underlagt like strenge regler som de den opprinnelig var i opposisjon mot. Stødige rytmer er en uting, og beveger du deg innom noe som kan oppfattes som harmonikk i tradisjonell forstand, er du på tynn is. Putt en sangbar melodi inn i miksen, og du kan pakke sammen sakene dine – dette er ikke fritt nok.

Disse reglene virker ikke Rainey å forholde seg til. For selv om det ikke er mange sangbare

melodier å spore på denne trio-utgivelsen, ser ikke bandet ut til å jobbe for å unngå det heller. Rainey har fått med seg gitarist Mary Halvorson og den tyske saksofonisten Ingrid Laubrock – to sterke individer som kommuniserer godt med hverandre.

Halvorsens gitarspill er like uforutsigbart som en sprettball ute av kontroll, han kombinerer også ren jazzgitarlyd med lekent effektmakeri. På en forfriskende lite konservativ måte avbrytes lynhurtige asymmetriske linjer av hvesende støy og lappetepper av lyd.

Det er ikke lett å sette Laubrock i bås heller, der hun veksler mellom behagelige lange klanger, gnistrende utblåsninger og akutte løpenoter. På det rolige tittelkuttet leverer hun rett og slett pur magi.

Rainey selv fungerer nærmest som en pulserende megler mellom gitar og saksofon, og stimulerer stadig musikken med en

påståelig basstromme og spastiske cymbalslag. Skillelinjen mellom fri puls og regelmessige rytmer er syltynn, og Rainey beveger seg nærmest umerkelig frem og tilbake mellom ytterpunktene.

Denne trioen gir utløp for alle sine innfall, uten å begrense det som måtte komme ut. Det gjør dem til en glimrende improviserende helhet, som åpner for en langt friere sjangerlovgivning.

STEPHAN MEIDELL

sin nye plateutgivelse. De beveger seg så å si fra vannskorpen og hele veien ut i verdensrommet.

FOTO: GRAPPA

verk for cello og ti blåsere fra 1990. Da er det mer substans i «Zvezdochka in Orbit», stykket som har gitt platen navn. Det er skrevet av Jon Øivind Ness, og han har ikke forsøkt å dempe konflikten mellom den spinkle cellotonen og den massive messingklangen. Han spiller den helt ut, hele tiden – med celloen hvinnende og jamrende i det høyeste

registret i stadig kamp med orkesterets tunge, kompakte klangblokker. Flott, nesten skremmende intens musikk. Solist og cellist Ernst Simon Glaser gjør ikke bare en imponerende innsats i de teknisk krevende, ekvilibristiske solostemmene. Han finner det rette musikalske uttrykket til hvert av verkene – syngende og humør-

fylt hos Ibert, *swingende* hos Gulda, deklamerende hos Ness. Like imponerende er FMKV's spennvidde. Dette er dessuten en plate der dirigenten Peter Szilvay virkelig får vist hva disse superprofesjonelle blåserne kan klare. Og hvilket stort musikalsk register de spenner over.

PETER LARSEN

Rock og poesi

musikk jazz

BOL/Westerhus/Snah
«Numb, Number»
Gigafon

1 2 3 4 5 6

Best i fri dressur

Det elektroakustiske improvisasjonskollektivet BOL – med Tone Åse (vokal), Ståle Storløkken (tangenter) og Tor Haugerud (trommer) som fundament – slo seg i anledning Jazzfest 2010 sammen med de velrenommerte gitaristene Stian Westerhus og Snah. De to er kjent fra henholdsvis Monolithic og Motorpsycho. Resultatet er blitt en uredd miks av frodige klangflater og *rocka* riff som spinner rundt tekster fra kjente poeter.

Materialet skifter mellom improviserte og komponerte strekk – og selv om det er virkningsfullt når bandet smeller inn i et groov-einferno etter lavmælt og klim-

prende utprøving, faller vokalen til dels igjennom. Det låter tidvis effektivt, sprakende og støyende, men også noen ganger litt for velpleid for platens trange-slitte-jeans-uttrykk. Riffingen på «The Western Wind» overbeviser ikke, og tunge rockedriv ser i det hele tatt ikke ut til å være BOLs sterkeste kort.

Samtidig byr samarbeidet på flere saftige lydlige frukter, og dikt av blant annet Rolf Jacobsen gir tekstlig tyngde til prosjektet og skaper et interessant utgangspunkt for improvisasjonene. Her har BOL masser av overskudd.

STEPHAN MEIDELL

Varme hender

musikk jazz

Brad Mehldau
«Ode»
Warner Music/Nonesuch

1 2 3 4 5 6

Jazztrio fra læreboken

Den amerikanske pianisten Brad Mehldau (41) bekrefter nok en gang at han er en av de viktigste jazzmusikerne i vår tid. Med sin faste trio, bestående av bassist Larry Grenadier og trommeslager Jeff Ballard, byr han på 75 minutter med glimrende, briljerende og kommunikativ jazz, med all den nerve vi for lengst har lært å forvente fra dette stjernelaget.

Om «Ode» ikke er breddfull av twister og krumspring, er melodiforløpene sterke og iørefallende, og improvisasjonene varierte og spennende å følge. Fra heseblesende uptempo til skjev blues og fri flyt, ofte med en liten popflørt i ermet, som aldri går

på bekostning av den hardbar-kede kjernen.

Mehldaus kjennemerke – å stille spørsmål med ene hånden og besvare med den andre – utvikler seg stadig. Nå er det nærmest som å følge diskursen mellom to pianister. Grenadiers basspill er som alltid kjøttfullt, uten et snev av overmot eller tvil, og Ballards lekne trommespill er nå så godt integrert i trioens lydbilde – det er syv år siden trioens sist ga ut et studioalbum, da var Ballard nyinnlemmet i bandet – at man skulle tro han alltid hadde vært en del av det.

STEPHAN MEIDELL

Mangler ditt arrangement? Legg inn informasjon på bergenpuls.bt.no

Her finner du også en komplett oversikt med utfyllende informasjon om hvert enkelt arrangement. For at ditt arrangement skal komme med i avisoversikten, må det registreres på våre nettsider minst tre virkedager før trykkedato.

Tips oss om aktuelle saker på bergenpuls@bt.no
Bergenpulsansvarlig: Hanne Forestvedt

TIRSDAG

■ konsert

Åpen kirke Orgel ved Tor Grønn, skriftlesning ved Kristi T. Sjøvik. Nykirken kl. 11.00.

Tiësto Kåret til verdens største DJ flere ganger. UKEteltet, Koengen kl. 18.00.

Fløyte og klaversonater Med Michael George Titt og Ajako Yamaguchi og Bergens Kammermusikkforening. Grand Terminus kl. 20.00.

Uken 12 Studentfestival Norges Handelshøyskole

■ klubb

Jazzlads Cafe Opera kl. 23.30.

Wineyard (nonlive) Garage kl. 20.00.

MESTEREN:

I Dante Ferretti: Scenografo italiano, møter vi en av verdens mest bejublete scenografer. Cinemateket kl. 19.00.

■ scene

Mette Ingvarsen (DK) Evaporated Landscapes Studio Bergen kl. 19.00.

■ filmklubb

Dante Ferretti: Scenografo italiano Cinemateket USF kl. 19.00.

Gangs of New York Cinemateket USF kl. 20.15.

■ barn

Dra på oppdagelsesferd! VilVite kl. 09.

■ eldre

Fana og Ytrebygda senioruniversitet Thorvald Stoltenberg: Det handler om mennesker. Fana Kulturhus kl. 11.00.

Senioruniversitetet Åsane Hiv/AIDS-epidemien – tid for optimisme? Marte Jürgensen, lege og forsker ved UiB. Kulturhuset, Åsane senter kl. 11.

Bergen seniordans Fridalen skole kl. 18.30.

Bergen seniordans Haukelandshallen kl. 10.30.

Laksevåg Senioruniversitet Vestnorske mattradisjoner. Kultursalen, Vannkanten kl. 11.00.

Fridalen seniordans Fridalen skole kl. 16.30.

Roundsringen på Klosteret Nordnes bydelshus kl. 12.00.

■ møter og foredrag

Brak-kurs: Musikkjuss Grand Terminus kl. 17.00.

Bøkeskogens historie i Norge Realfagbygget, De naturhistoriske samlinger, 1. et. kl. 19.00.

Katolsk Forum v/Arnfinn Haram Personalrommet, St. Pauls skole kl. 19.45.

■ aktiv

Turgruppen til LHL Bergen Lagunen-Stenda-fjellet. Lett tur. Turleder Lars Gjerde. Lagunen kl. 10.

Bergen Bekhterev Forening Trening i Terapibasseng Haukeland Universitets Sykehus, Terapibassenget kl. 17.00.

Danseøving folkedans Haugland Skule kl. 20.00.

■ annet

Folkedans for seniorar Gimle kl. 19.00.

Båtførerkurs Strandgaten 207 kl. 10.00.

Leksehjelp Røde Kors-huset kl. 16.00.

■ utstilling

Kunst fra Berlin Galleri s.e kl. 12.00.

Samisk tid, mayakalenderen og dei kristne Ei utstilling om vårt forhold til tid. Bibliotek for Humaniora kl. 08.30.

Charles Dickens 1812-2012 Hf-bygget ved Universitetet, Sydneplassen 7 kl. 09.00.

Fugleåret -fakta og folketro Osterøy museum kl. 10.00.

Jan Sigurd Waage Maleri Galleri Parken kl. 12.00.

Geriljabroderi Galleri M, midthuset på Bryggen kl. 13.00.

Elisabeth Takvam Spisestedet Merenda kl. 11.00.

.... en rød tråd ..... Leker og mer kl. 11.00.

Nikolai Astrup Lysverket, Bergen Kunstmuseum kl. 11.00.

Tor Arne Moen Malerier Galleri Allmenningen kl. 11.00.

Brannon, Büttner, Kierulf, Kierulf, Kilpper Bergen Kunsthall kl. 12.00.

Karl Holmqvist Bergen Kunsthall kl. 12.00.

MAMAsime – Livsfaser Storsalen, Hardanger Folkemuseum kl. 10.00.